

SPRAWOZDANIE Z BADANIA

ROZKŁADU PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH (OŚ)

NINIEJSZE SPRAWOZDANIE Z BADAŃ BEZ PISEMNEJ ZGODY TELE-COM SP. Z O.O. W POZNANIU MOŻE BYĆ POWIELANE TYLKO W CAŁOŚCI

Obiekt:

**Stacja elektroenergetyczna 110/20/10 kV
R-128 Wrocław Krzywoustego**

Lokalizacja:

**Wrocław, ul. Bolesława Krzywoustego 22-26, dz. nr 12,
województwo dolnośląskie.**

Data wykonania: **27.04.2020**

Zespół przeprowadzający badanie:

A. Gabiś	
J. Wachowiak	
Zweryfikował i autoryzował:	Jacek Jarzina

06.05.2020 J. Wachowiak

Oznaczenie archiwalne sprawozdania:

U-039/20 . SB . 1 . 2 . 1 .

Oznaczenie umowy

Rodzaj pracy

Obiekt

Zeszyt

Edycja

Aneks

Exemplarz nr 3

60-968 Poznań 47, ul. Jawornicka 8
tel. (0-61) 868-90-17, fax (0-61) 868-56-52
REGON 004836208; NIP 779-00-03-490

Spis treści

1. Część ogólna	2
1.1. Zleceniodawca	2
1.2. Podstawy opracowania	2
1.3. Informacje ogólne o badaniu	2
1.4. Uprawnienia do wykonania badania	2
1.5. Metoda badawcza	2
1.6. Wyposażenie pomiarowe	2
1.7. Wyznaczanie niepewności pomiaru	3
1.8. Kryteria przedstawiania stwierdzeń zgodności	3
2. Informacja o badanym obiekcie	3
2.1. Nazwa i cel stosowania urządzeń	3
2.2. Lokalizacja urządzeń	3
2.3. Dane źródeł promieniowania elektromagnetycznego	3
2.4. Sposób identyfikacji widma emitowanego pola elektromagnetycznego	4
2.5. Warunki środowiskowe w czasie wykonywania pomiarów	4
3. Zastosowane odstępstwa od metodyki badawczej	4
4. Pomiar wielkości pola elektromagnetycznego wokół zleconej instalacji	4
4.1. Opis procedury uzyskiwania wyników badania	4
4.2. Opis pionów pomiarowych	4
4.3. Wyniki uzyskane w trakcie pomiarów	4
4.4. Poprawki pomiarowe ([2] pkt 7)	5
4.5. Położenie pionów pomiarowych	6
5. Opis wyników badania	7
6. Wykaz merytorycznych dokumentów źródłowych	7

1. Część ogólna

1.1. Zleceniodawca

SPIE Elbud Gdańsk S.A., ul. Marynarki Polskiej 87, 80-557 Gdańsk.

1.2. Podstawy opracowania

Jako podstawy niniejszego opracowania przyjęto:

- zlecenie znak: ZZM-TSS/3105/2020 z dnia 12.03.2020 r. (U-039/20),
- przepisy wyszczególnione w ostatnim punkcie treści sprawozdania;
- wyniki pomiarów rozkładu pola elektromagnetycznego przeprowadzane zgodnie ze standardami akredytacji;
- informację o źródłach promieniowania dołączone do zlecenia.

1.3. Informacje ogólne o badaniu

Pomiary kontrolne natężeń pól elektrycznego i magnetycznego dla potrzeb środowiska (ochrony środowiska) wykonane zostały przez pracowników Laboratorium Badawczego TELE-COM Poznań Andrzeja Gabisia i Jarosława Wachowiaka w dniu 27.04.2020 r. w godzinach 10.45 – 13.00, w sposób umożliwiający wyznaczenie ewentualnej granicy natężenia pola elektromagnetycznego dopuszczalnej przez przepisy ([3] Tabela nr 2).

Rozmieszczenie wszystkich pionów pomiarowych przedstawiono na rysunku 2.

1.4. Uprawnienia do wykonania badania

Laboratorium badawcze TELE-COM Poznań posiada Certyfikat Laboratorium Badawczego nr AB 529 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji (aktualizacja 23.10.2019 r.). Certyfikat jest ważny i obejmuje metodę badawczą właściwą do przeprowadzanych pomiarów. Prawo do wykonania badania potwierdza rozporządzenie [8].

1.5. Metoda badawcza

Zastosowano akredytowaną metodę badawczą Laboratorium opartą na [2], uszczegółowioną w [5]. Jej zastosowanie w przedmiotowym badaniu wynika z upoważnienia podanego w [8 § 3].

1.6. Wyposażenie pomiarowe

Zestaw pomiarowy	Świadectwo wzorcowania	Zakres pomiarowy
Maschek ESM-100 nr 972531	LWiMP/W/155/19 (16.05.2019)	f = 50 Hz E = 0,1 do 50 kV/m H = 0,79 do 15 000 A/m

Przed wykonaniem pomiarów miernik przeszedł sprawdzenie poprawności wskazań zgodnie z procedurami laboratorium badawczego wg [4] i [5].

Pomiary wykonano zgodnie z obowiązującą metodyką pomiarową, instrukcjami oraz instrukcją obsługi przyrządu pomiarowego.

Pomiary temperatury i wilgotności względnej wykonano wzorcowanym termohigrometrem nr 10276738.

1.7. Wyznaczanie niepewności pomiaru

Obliczenie niepewności następuje według instrukcji metody badawczej. Podane przy wynikach pomiaru wartości niepewności stanowią niepewność rozszerzoną przy poziomie ufności 95% i współczynnika rozszerzenia $k=2$.

1.8. Kryteria przedstawiania stwierdzeń zgodności

Niniejsze sprawozdanie zgodnie z zasadami systemu akredytacji zawiera stwierdzenia zgodności.

W przypadku badań poziomów pola elektromagnetycznego w środowisku stwierdzenie zgodności dotyczy rozstrzygnięcia czy zmierzona wartość opisująca pole elektromagnetyczne przekracza wartość dopuszczalną dla zakresu częstotliwości, w którym pracują źródła, podaną w ([3] Tabela nr 2). Stosuje się przy tym wyjaśnione tam zasady.

Ponadto stwierdzenie zgodności dotyczy całej instalacji będącej przedmiotem badania, o ile nie występują ograniczenia uniemożliwiające dokonanie stwierdzenia zgodności dla całej instalacji lub obszaru objętego badaniem.

1.8.1. Kryteria dotyczące wartości mierzonych

Rozstrzygnięcia zgodności są przeprowadzone według zasad podanych [2 pkt 1.2]), to jest porównuje się otrzymane wyniki pomiarów powiększone o rozszerzoną niepewność pomiaru U dla współczynnika rozszerzenia $k = 2$, z dopuszczalnymi wartościami parametrów fizycznych pól elektromagnetycznych, określonymi w [3].

Niepewność rozszerzona wyniku pomiaru U dla $k=2$ i $p=0,95$ jest podawana w tabeli wyników zamieszczonej w 4.3. W tabeli zawarto również rozstrzygnięcie dokonane według wymaganej zasady.

1.8.2. Kryteria dotyczące odstępstw od metody badawczej [2]

Jeżeli w porozumieniu ze Zleceniodawcą w badaniu zastosowano odstępstwa od wymagań metody badawczej [2], w wyniku których Laboratorium nie może na podstawie przeprowadzonych pomiarów i innych informacji wymaganych przez metodę określić zgodności, sprawozdanie przedstawia tylko rozstrzygnięcia dotyczące pojedynczych pionów pomiarowych.

W tym przypadku laboratorium nie rozstrzyga o zgodności dotyczącej całej badanej instalacji (lub całego obszaru pomiarowego w potencjalnej strefie istotnego oddziaływania instalacji).

2. Informacja o badanym obiekcie

2.1. Nazwa i cel stosowania urządzeń

Stacja elektroenergetyczna 110/20/10 kV R-128 Wrocław Krzywoustego.

2.2. Lokalizacja urządzeń

Urządzenia badanej stacji zlokalizowane są we Wrocławiu przy ul. B. Krzywoustego 22-26, działka nr 12, woj. dolnośląskie.

Współrzędne geograficzne środka bramy: E17°04'17,1"; N51°08'15,3"

2.3. Dane źródeł promieniowania elektromagnetycznego

Informacje o stanie pracy źródła promieniowania zostały podane przez Zleceniodawcę i stanowią jego oświadczenie.

Linia WN 110 kV Pasikurowice-Długa: średnio w czasie pomiaru 15 A $\pm$ 2,5 A.

Linia WN 110 kV Pasikurowice-Żmigrodzka: średnio w czasie pomiaru 36 A $\pm$ 2,5 A.

Długotrwała obciążalność maksymalna (w wysokich temperaturach pracy, tj. w czasie największych przesyłów) wynosi 735 A.

Sprawozdanie dotyczy wyłącznie stanu źródła, jaki występował w czasie pomiarów.

2.4. Sposób identyfikacji widma emitowanego pola elektromagnetycznego

Parametry pracy urządzeń zostały podane przez Zleceniodawcę i stanowią jego oświadczenie.

2.5. Warunki środowiskowe w czasie wykonywania pomiarów

Godzina	Temperatura [°C]	Wilgotność [%]
10.45 początek pomiarów	+20	30
11.45	+20	29
12.30	+20	29
13.00 koniec pomiarów	+21	29

3. Zastosowane odstępstwa od metodyki badawczej

Brak.

4. Pomiar wielkości pola elektromagnetycznego wokół zleconej instalacji

4.1. Opis procedury uzyskiwania wyników badania

Graniczne wartości natężenia pola elektrycznego E oraz natężenia pola magnetycznego H dla częstotliwości 50 Hz podane są w ([3] Tabela nr 2).

Celem przeprowadzenia pomiarów rozkładu pola wokół źródła wyznaczono pionowy pomiarowy w miejscach, w których mogą przebywać ludzie i gdzie istnieje prawdopodobieństwo występowania pól o wartościach większych od czułości zestawu pomiarowego, zgodnie z załącznikiem [2].

4.2. Opis pionów pomiarowych

Piony pomiarowe zlokalizowano wokół stacji elektroenergetycznej 110/20/10 kV R-128 Wrocław Krzywoustego w tym pod liniami WN 110 kV dochodzącymi do stacji.

W każdym pionie badano wartość pola elektromagnetycznego na wysokości 2 m (pole elektryczne) lub w zakresie wysokości 0,3...2,0 m (pole magnetyczne) nad podłożem, przyjmując jako wynik pomiaru zmierzony poziom maksymalny. Jest to podejście całkowicie zgodne z [2].

4.3. Wyniki uzyskane w trakcie pomiarów

Uzyskane wyniki pomiarów pola elektrycznego i magnetycznego przedstawiono w zamieszczonych poniżej tabelach.

Pole elektryczne (tabela 1)

Nr pionu/punktu pomiarowego	Opis miejsca pomiaru	E mierzone [kV/m]	Wysokość [m]	Niepewność pomiaru [%]	Niepewność pomiaru [kV/m]	Rozstrzygnięcie o wartości dopuszczalnej 10 [kV/m]
1	Przy budynku Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego we Wrocławiu	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
2	Przy budynku Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego we Wrocławiu	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
3	Przy słupie linii WN	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
4	Przy płocie GPZ od strony południowej	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
5	Przy płocie GPZ od strony południowej	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
6	Przy płocie GPZ od strony południowej	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
7	Przy płocie GPZ od strony południowej	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
8	Przy płocie GPZ od strony południowej	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
9	Przy płocie GPZ od strony północnej	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
10	Przy płocie GPZ od strony północnej	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
11	Przy płocie GPZ od strony północnej	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
12	Przy płocie GPZ od strony północnej	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
13	Przy płocie GPZ od strony zachodniej	poniżej 0,11	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu

Pole magnetyczne (tabela 2)

Nr pionu/punktu pomiarowego	Opis miejsca pomiaru	H mierzone [A/m]	Wysokość [m]	Niepewność pomiaru [%]	Niepewność pomiaru [A/m]	Rozstrzygnięcie o wartości dopuszczalnej 60 [A/m]
1	Przy budynku Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego we Wrocławiu	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
2	Przy budynku Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego we Wrocławiu	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
3	Przy słupie linii WN	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
4	Przy płocie GPZ od strony południowej	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
5	Przy płocie GPZ od strony południowej	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
6	Przy płocie GPZ od strony południowej	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
7	Przy płocie GPZ od strony południowej	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
8	Przy płocie GPZ od strony południowej	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
9	Przy płocie GPZ od strony północnej	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
10	Przy płocie GPZ od strony północnej	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
11	Przy płocie GPZ od strony północnej	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
12	Przy płocie GPZ od strony północnej	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu
13	Przy płocie GPZ od strony zachodniej	poniżej 0,790	0,3...2,0	—	—	brak przekroczenia przepisu

4.4. Poprawki pomiarowe ([2] pkt 7)

Maksymalne natężenie pola elektrycznego jest zależne od napięcia i nie ulegnie nigdy zmianie o wartość większą niż wyznaczona niepewność pomiaru (wahania napięcia linii są dopuszczalne w znacznie mniejszym zakresie niż niepewność pomiaru), nie ma więc potrzeby przeliczania wyników badania dla pola elektrycznego na maksymalne warunki pracy — zmierzone wartości w praktyce nie mogą się zmienić w górę.

Pomiar natężenia pola magnetycznego **nie wykazał wartości wyższych niż czułość zestawu pomiarowego, czyli była ona niższa niż 0,79 A/m.**

Natężenie pola magnetycznego jest wprost proporcjonalne do obciążenia i zostało wyznaczone z zależności matematycznych:

$$H_{\max} = H_p \cdot \frac{I_{\max}}{I_p}$$

gdzie: $H_{\max}$ – przeliczona maksymalna wartość natężenia pola magnetycznego;
 H_p – zmierzona wartość pola magnetycznego;
 $I_{\max}$ – maksymalny prąd w obwodzie;
 I_p – natężenie prądu płynącego w obwodzie w chwili wykonywania pomiaru.

W trakcie badania natężenie prądu fazowego wynosiło średnio (por. pkt. 2.3.) ok. 15 A.

Ze względów technicznych typowo maksymalnym obciążeniem linii jest prąd o natężeniu około 735 A (maksymalne obciążenie występuje typowo w czasie lata przy wysokich temperaturach).

Oznacza to, że maksymalna zmierzona wartość natężenia pola magnetycznego H wzrośnie:

$$735 : 15 = 49\text{-krotnie}$$

Ponieważ nie zmierzono jednoznacznej wartości natężenia pola-M do obliczeń posłużono się wartością czułości zestawu pomiarowego. Oznacza to, że uzyskana wartość przeliczeniowa będzie znacząco zawyżona.

Przyjmując do obliczeń wartość czułości zestawu pomiarowego, to jest 0,79 A/m (w rzeczywistości pole magnetyczne miało niższą wartość), opisany wyżej wzrost obciążenia badanej linii elektroenergetycznej prowadziły do powstania pola magnetycznego o natężeniu:

$$49 \cdot 0,79 \text{ A/m} = 38,7 \text{ A/m.}$$

Jest to wartość mniejsza od dopuszczalnej wartości 60 A/m. Ponieważ w rzeczywistości pole magnetyczne miało niższą wartość, **nigdy nie wystąpi stan w którym wartość dopuszczalna zostanie przekroczona.**

Zatem nawet w warunkach maksymalnie możliwego technicznie obciążenia linii WN nie wystąpi przekroczenie dopuszczalnych wartości natężenia pola elektrycznego lub magnetycznego.

4.5. Położenie pionów pomiarowych

Nr pionu pomiarowego	Długość geograficzna	Szerokość geograficzna
1	17° 04' 18,9" E	51° 08' 15,9" N
2	17° 04' 20,4" E	51° 08' 16,3" N
3	17° 04' 20,1" E	51° 08' 17,2" N
4	17° 04' 18,4" E	51° 08' 15,8" N
5	17° 04' 17,7" E	51° 08' 15,5" N
6	17° 04' 17,1" E	51° 08' 15,3" N
7	17° 04' 16,3" E	51° 08' 15,1" N
8	17° 04' 15,1" E	51° 08' 14,6" N
9	17° 04' 17,5" E	51° 08' 17,5" N
10	17° 04' 17,0" E	51° 08' 17,3" N
11	17° 04' 15,9" E	51° 08' 16,9" N
12	17° 04' 14,8" E	51° 08' 16,6" N
13	17° 04' 14,9" E	51° 08' 15,7" N

5. Opis wyników badania

Nie zmierzono wartości pola elektrycznego wyższych od czułości zestawu pomiarowego ($E < 0,11$ kV/m), a więc nie występują przekroczenia wartości dozwolonej dla tego terenu, czyli 10 kV/m.

Nie zmierzono wartości pola magnetycznego wyższych od czułości zestawu pomiarowego ($H < 0,79$ A/m), a więc nie występują przekroczenia wartości dozwolonej dla tego terenu, czyli 60 A/m.

Po zastosowaniu przelicznika wyznaczonego według kryteriów podanych w pkt. 4.4 i [2] w odniesieniu do wartości czułości natężenia pola magnetycznego (w rzeczywistości pole magnetyczne miało niższą wartość) maksymalna wartość natężenia pola magnetycznego $H_{\max}$ wokół badanej instalacji w żadnej sytuacji nie przekroczy 38,7 A/m.

Powyższe opisy są jednoznaczne ze stwierdzeniem, że w bezpośrednim otoczeniu stacji elektroenergetycznej R-128 Wrocław Krzywoustego nie stwierdzono wartości natężenia pola elektrycznego i magnetycznego przekraczających wartość dopuszczalną dla miejsc dostępnych dla ludności, określonych w przepisach prawnych ([3] Tabela nr 2).

6. Wykaz merytorycznych dokumentów źródłowych

- [1] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. Dz. U. nr 62, poz. 627 w aktualnym brzmieniu.
- [2] Załącznik do Rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dz. U. poz. 258.
- [3] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.
- [4] Instrukcja podstawowa Laboratorium Badawczego.
- [5] Instrukcja metody badawczej „Badanie rozkładu pola elektromagnetycznego zakresu 5 Hz...90 GHz dla potrzeb ochrony środowiska ogólnego (OŚ)” w wersji aktualnej.
- [6] PN-EN 62311 *Ocena urządzeń elektronicznych i elektrycznych w odniesieniu do ograniczeń ekspozycji ludności w polach elektromagnetycznych (0 Hz – 300 GHz)* (maj 2010).
- [7] Zakres akredytacji Laboratorium Badawczego AB 529 publikowany przez Polskie Centrum Akredytacji.
- [8] Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dz. U. poz. 258.

KONIEC TEKSTU SPRAWOZDANIA
SPRAWOZDANIE ZAWIERA PONADTO 2 RYSUNKI (2 ARKUSZE)

Rysunek	Podziatka	Obiekt
1	—	Stacja elektroenergetyczna 110/20/10 kV R-128 Wrocław Krzywoustego
Arkusz nr	Wersja	Temat rysunku
1	1	Lokalizacja obiektu
Arkuszy	1	

**Stacja elektroenergetyczna
R-128 Wrocław Krzywoustego**

Rysunek nie może być powielany oddzielnie, jest integralną częścią sprawozdania numer:
 Pozycja/stadium zadania: U-039/20
 SB.12.1

